

Sygnatura akt III U 299/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 17 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2015 r. w Koninie

sprawy **L. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o dodatek pielęgnacyjny

na skutek odwołania L. P.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 11.02.2014r. znak: (...)

**1. O d d a l a o d w o ł a n i e.**

**2. Zasądza od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 299 / 14

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lutego 2014 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił L. P. prawa do dodatku pielęgnacyjnego powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, która nie uznała wnioskodawcy za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Z decyzją tą nie zgodził się L. P. wnosząc odwołanie.

W odwołaniu ubezpieczony kwestionował ocenę stanu zdrowia dokonaną przez organ rentowy i wniósł o przebadanie go przez biegłych sądowych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że wnioskodawca nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji i nie ukończył 75 lat zatem nie została spełniona przesłanka konieczna do przyznania świadczenia jakim jest dodatek pielęgnacyjny.

**Sąd ustalił i zważył co następuje :**

**L. P.**, ur. (...), jest uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W dniu 17 października 2013 r. złożył w ZUS wniosek o ustalenie uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego. Do wniosku dołączył zaświadczenia o stanie zdrowia wystawione na druku N-9 oraz dokumentację lekarską.

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 13.11.2013 r. stwierdził, że wnioskodawca jest niezdolny do pracy jednak nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. Od powyższego orzeczenia wnioskodawca złożył sprzeciw do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 31.01.2014 r. podzieliła stanowisko lekarza orzecznika i uznała, że badany nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. Powyższe orzeczenie stanowiło podstawę wydania zaskarżonej decyzji.

Zgodnie treścią art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2013.1440-j.t.) dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia.

W świetle natomiast art. 13 ust. 5 powołanej ustawy niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeka się w przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Okolicznością sporną w niniejszej sprawie było to czy wnioskodawca jest niezdolny do samodzielnej egzystencji tzn. czy występuje u niego naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że odwołujący nie ukończył 75 lat i z tytułu samego wieku nie jest uprawniony do dodatku pielęgnacyjnego.

Sporna okoliczność wymagała wiedzy specjalnej z zakresu medycyny i dlatego też Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych specjalistów okulisty, kardiologa, ortopedy, chirurga i urologa.

Na podstawie opinii biegłych Sąd ustalił, że u odwołującego występują następujące schorzenia :

- zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa,
- zwyrodnienie kolan ,
- zmiany troficzne podudzi,
- stan po waporizacji gruczołu krokowego w 1996 r. ,
- podejrzenie kamicy nerki prawej,
- nadciśnienie tętnicze krwi z dość dobrą reakcją na leczenie farmakologiczne,
- jednooczność od 1983 r.,
- ślepotą nieodwracalną oka lewego w związku z urazem w 1983 r. i powikłaniami,
- zaćma początkowa oka prawego,
- jaskra prosta oka prawego,
- astygmatyzm małego stopnia i starczowzroczność oka prawego,
- otyłość.

Odwołujący z powodu wieku i stanu narządu ruchu jest niezdolny do wykonywania do wykonywania jakiejkolwiek pracy jednak nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. Ubezpieczony porusza się samodzielnie bez zaopatrzenia ortopedycznego, samodzielnie się rozbiera i ubiera, nie wymaga też pomocy przy wykonywaniu codziennej toalety i higieny, jest także zdolny do samodzielnego nabywania żywności, przynoszenia jej do domu, może samodzielnie przygotowywać posiłki i załatwiać sprawy poza domem.

Aktualny stopień zaawansowania zmian w zakresie układu krążenia nie kwalifikuje wnioskodawcy do uznania za niezdolnego do samodzielnej egzystencji. Badanie USG serca z 2010 r. wykazuje dobrą funkcję skurczową mięśnia lewej komory, z frakcją wyrzutową EF 60%, bez odcinkowych zaburzeń kurczliwości, z przerostem koncentrycznym. Próba wysiłkowa z 2011 r. przy dużym obciążeniu 8,5 METs nie wykazała cech ograniczenia rezerwy wieńcowej w elektrokardiogramie ani klinicznie. Badanie Holtera z 2011 i 2014 roku także nie wykazują istotnych zaburzeń rytmu serca. Krążenie u odwołującego jest wydolne i powoduje, że może wykonywać samodzielnie podstawowe czynności życiowe.

Odwołujący od 1983 r. jest osobą jednooczną, nie widzi zupełnie lewym okiem, posługuje się tylko okiem prawym. Oko prawe po korekcji istniejącej wady ma obniżoną ostrość wzroku do dali do wartości  $V = 0,7$  z powodu zaćmy początkowej jednak ciśnienie śródoczne jest unormowane. Pole widzenia jest zawężone obwodowo, ale stopień zawężenia nie wpływa na ocenę zdolności do samodzielnej egzystencji. Z powodu stanu narządu wzroku odwołujący obecnie nie wymaga stałej pomocy i opieki innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz na podstawie opinii biegłych lekarzy sądowych. Sąd uznał opinię biegłych za jasną, fachową i przekonywującą. Na podstawie obszernego wywiadu, wnikliwej analizy dokumentacji medycznej pacjenta oraz wyników bezpośrednich badań przedmiotowych, biegli z zakresu ortopedii, urologii, chirurgii, kardiologii i okulistyki potwierdzili występowanie u skarżącego schorzeń i ocenili stopień ich nasilenia i wpływ na możliwość samodzielnego wykonywania podstawowych czynności życiowych. Motywując swoje stanowisko w tej kwestii biegli wyjaśnili, iż odwołujący może wykonywać samodzielnie wszystkie czynności jakie mieszczą się w pojęciu podstawowych potrzeb życiowych tj. odwołujący może samodzielnie i bez konieczności pomocy osób trzecich spożywać posiłki, dbać o higienę osobistą, ubrać się, samodzielnie nabywać żywności, przynosić jej do domu, może samodzielnie komunikować się z otoczeniem i załatwiać sprawy urzędowe oraz korzystać z komunikacji publicznej. Tym samym nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcie "niezdolność do samodzielnej egzystencji" ma szeroki zakres przedmiotowy bowiem obejmuje zarówno opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. jak i pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza. Wszystkie zaś powyższe czynniki łącznie wyczerpują treść terminu "niezdolność do samodzielnej egzystencji". Odwołujący jest zdolny do samodzielnego wykonywania powyższych czynności i to pod względem fizycznym jak i intelektualnym. Sąd w całości podzielił treść opinii czyniąc ją podstawą swoich ustaleń bowiem opinia ta jest wyczerpująca, jasna i logiczna, a biegli swoje stanowisko w sposób obszerny i zrozumiały uzasadnili w opinii. Wnioski opinii są jednoznaczne, stanowcze i zdaniem Sądu nie wymagają uzupełnienia.

Odwołujący nie zgadzał się z treścią opinii podnosząc, że biegli nie uwzględnili nadciśnienia tętniczego, a z powodu schorzeń urologicznych nadal się leczy. Odwołujący stwierdził także, że opinia biegłych mija się z faktycznym stanem jego zdrowia i wniósł przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych z zakresu urologii, ortopedii, kardiologii i okulistyki, domagał się także przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego chirurga naczyniowego. Ubezpieczony podnosił również, że wydający opinię biegły urolog M. B. (1) był jej lekarzem leczącym.

W związku z tym ostatnim zarzutem biegły M. B. wyjaśnił, że w roku 1996 w trakcie leczenia na Oddziale (...)w K. mógł wykonać zabieg elektroresekcji u wnioskodawcy jednak było to 19 lat temu, a poza tym odwołujący nie był pacjentem w jego gabinecie. Odwołujący nie wspominał o tym także podczas udzielania wywiadu biegłemu.

W ocenie Sądu fakt, iż biegły jako Ordynator Oddziału (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) w K. podpisał kartę leczenia szpitalnego odwołującego i mógł uczestniczyć przy wykonywaniu zabiegu (...)w 1996 r. nie pozbawia opinii biegłego obiektywizmu i fachowości. Od zabiegu upłynął już znaczny okres czasu, od tego czasu odwołujący nie był pacjentem w gabinecie biegłego i leczy się u innego specjalisty urologa. Tym samym, zdaniem Sądu, pomiędzy odwołującym a biegłym nie istnieje relacja, która uzasadniałaby wyłączenie biegłego od wydawania opinii w sprawie i nie jest to okoliczność, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności biegłego. Poza tym zgodnie z treścią art. 281 kpc strona może żądać wyłączenia biegłego (z przyczyn, z jakich można żądać wyłączenia sędziego) aż do ukończenia czynności przez czynności przez biegłego tj. w przedmiotowej sprawie do wydania przez niego opinii, natomiast odwołujący zarzut pod adresem biegłego urologa zgłosił już po złożeniu przez biegłego opinii na piśmie. Poza tym odwołujący nie wykazał by okoliczność, którą podniósł miała jakkolwiek wpływ na bezstronność biegłego

Pozostałe zarzuty odwołującego pod adresem opinii również nie zasługują na uwzględnienie. Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy biegli wydając opinię uwzględniali stan jego zdrowia wynikający z przedstawionej dokumentacji lekarskiej oraz z badania przedmiotowego. Biegły kardiolog stwierdził występowanie nadciśnienia tętniczego jednak podkreślił, że dobrze reaguje na leczenie farmakologiczne. W badaniu przedmiotowym biegły ten stwierdził także nieznaczną wyżkę ciśnienia tętniczego krwi - 160/95 mmHg jednak okoliczność ta nie miała wpływu na ocenę zdolności do samodzielnej egzystencji przy uwzględnieniu wyników innych badań kardiologicznych, które szczegółowo zostały opisane w opinii.

Sąd oddalił wniosek L. P. o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych z zakresu urologii, kardiologii, okulistyki i ortopedii oraz wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii specjalisty chirurga naczyniowego. Dowód z opinii innych biegłych tych samych specjalności jest uzasadniony tylko wówczas, gdy dotychczas wydana opinia budzi wątpliwości, jest niejasna, niespójna i niezgodna z zasadami logicznego rozumowania natomiast samo niezadowolenie strony z treści dotychczasowej opinii nie uzasadnia przeprowadzania dowodu z opinii innych biegłych. W przedmiotowej sprawie opinia wydana przez biegłych lekarzy sądowych jest logiczna, spójna i fachowa i w sposób wyczerpujący wyjaśnia okoliczność sporną dotyczącą zdolności wnioskodawcy do samodzielnej egzystencji, brak jest więc podstaw do jej kwestionowania, a tym bardziej do przeprowadzania dowodu z opinii innych biegłych.

Sąd nie uwzględnił także wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego chirurga naczyniowego bowiem, jak wyjaśnił w opinii biegły chirurg odwołujący z przyczyn chirurgicznych nie jest niezdolny do pracy ani też do samodzielnej egzystencji i nigdy wcześniej nie był, a w rozpoznaniu wskazano jedynie występowanie zmian troficznych podudzi. Biegły chirurg nie wskazał w opinii na konieczność wydania opinii przez takiego specjalistę, a odwołujący także nie udokumentował by u takiego specjalisty (chirurga naczyniowego) się leczył. W tej sytuacji, zdaniem Sądu, dowód ten jest zbędny, zmierza jedynie do przedłużenia postępowania dlatego Sąd nie uwzględnił tego wniosku dowodowego.

W przedmiotowej sprawie okolicznością sporną było to czy odwołujący jest niezdolny do samodzielnej egzystencji to znaczy czy z powodu naruszenia sprawności organizmu wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło Sądowi ustalić, że aktualnie L. P. nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji bowiem jest zdolny do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych takich jak: mycie, ubieranie się, spożywanie posiłków, nabywanie żywności i przyniesienie jej do domu, posiada zdolność komunikowania się z otoczeniem, załatwiania spraw urzędowych i korzystania ze środków komunikacji. Wszystkie te czynności życiowe wnioskodawca może wykonywać samodzielnie i nie jest niezbędna stała lub długotrwała opieka i pomoc osób trzecich w tym zakresie.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 kpc oddalił odwołanie i orzekł jak w wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 108 kpc w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U.2013.490 – j.t.).

SSO E. Majewska